ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದ: ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು

ಸಿ. ಪುಟ್ಟೇಶ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.21858336

ABSTRACT:

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಾಜಧಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದ'ವು ಕೇವಲ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿರದೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲೀಕರಣದ ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಡೊನ್ನಾ ಹರಾವೇ ಅವರ ಸೈಬರ್ಗ್ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ನಗರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಇಂಟರ್ನೆಟ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೀರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಐಟಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯೋಗಗಳು, ಇ-ಕಾಮರ್ಸ್, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಹಾಗೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ಚಳವಳಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಸ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ನಿಂದನೆ, ಟ್ರೋಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕೊರತೆಯಂತಹ ಸವಾಲುಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿವೆ. ಕೇವಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸೈಬರ್ ಕಾನೂನುಗಳ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

KEYWORDS:

ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಬಲೀಕರಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಕ್ಟಿವಿಸಂ, ಸೈಬರ್ ಸುರಕ್ಷತೆ.

ಪೀಠಿಕೆ:

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಾಜಧಾನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿರದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್‌ಸ್ಪೇಸ್ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಿಗಿಹಿಡಿತದಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಹೊಸ ದಾರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದೆ. "ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದ" (Cyberfeminism) ಎಂಬುದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಗೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾರತಮ್ಯಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದ: ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸಿದ ಡೊನ್ನಾ ಹರಾವೇ (Donna Haraway) ಅವರ 'ಸೈಬರ್ಗ್ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋ' ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಪುರುಷಕೇಂದ್ರಿತವಲ್ಲ, ಅದು ಮಹಿಳೆಯರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಆಯುಧವಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಸಿಗುವುದು ಅಮೆರಿಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ಚಿಂತಕಿ ಡೊನ್ನಾ ಹರಾವೇ (Donna Haraway) ಅವರ "ಎ ಸೈಬರ್ಗ್ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋ" (A Cyborg Manifesto – 1985) ಪ್ರಬಂಧ. ಹರಾವೇ ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೀವವಿಜ್ಞಾನದ ಸಮ್ಮಿಲನದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ 'ಸೈಬರ್ಗ್' (Cyborg – ಅರ್ಧ ಮಾನವ, ಅರ್ಧ ಯಂತ್ರ) ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು (Binary Oppositions) ಅಳಿಸಿಹಾಕುತ್ತದೆ.

1990ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾಡಿ ಪ್ಲಾಂಟ್ (Sadie Plant) ಮತ್ತು ವಿಎನ್‌ಎಸ್ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್ (VNS Matrix) ಗುಂಪು 'ಸೈಬರ್ ಫೆಮಿನಿಸಂ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದರು. ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್‌ಸ್ಪೇಸ್ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಲಿಂಗದ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ತ ಜಗತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪುರುಷಪ್ರಭುತ್ವದ ಭೌತಿಕ ಹತೋಟಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದು

ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಹೊಸ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದು ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿತ್ತು.

ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಕೇವಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾದರೆ, ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಗಳ (ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಬ್ಲಾಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬರಹಗಳು) ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಮುಖಾಮುಖಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಹಾಗೂ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಆಯಾಮಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಾವ್ಯದವರೆಗೆ

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಲೇಖಕಿಯರಾದ ಸರಸ್ವತಿ ಗೋರಖನಾಥ್, ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ, ಪ್ರತಿಭಾ ನಂದಕುಮಾರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಯುವ ಲೇಖಕಿಯರು ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್‌ಗಳನ್ನೇ ತಮ್ಮ 'ಪಠ್ಯಗಳ' (Texts) ಪ್ರಕಟಣಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಅಥವಾ ಸಂಪಾದಕರ (ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ) ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ದಾಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಆಶಯವಾದ 'ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು' (Autonomy) ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಸೈಬರ್ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದ ಸ್ತ್ರೀಲೋಕದ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ "ವರ್ಚುವಲ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ" (Virtual Reality) ಅಥವಾ ಸೈಬರ್ ಜಗತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಒಂಟಿತನ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ವೆಬ್‌ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮಹಿಳಾ ಅಂಕಣಗಳು, ಕಥೆಗಳು ಇಂದು ಕೇವಲ ಅಡುಗೆಮನೆ ಅಥವಾ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಲೋಕದ ಜಾಗತೀಕರಣ, ವರ್ಕ್ ಫ್ರಮ್ ಹೋಮ್ (WFH) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬದುಕಿನ ಗೆರೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕನ್ನಡ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಪಠ್ಯಗಳು

ಕನ್ನಡದ ಸೈಬರ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಅದೊಂದು ಹೋರಾಟದ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ

ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಟ್ರೋಲಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಸೈಬರ್ ನಿಂದನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮಹಿಳಾ ಚಿಂತಕರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕಿಯರು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ 'ಪ್ರತಿರೋಧದ ಬರಹಗಳು' (Counter–Narratives) ಕನ್ನಡ ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ದೇಶೀಯ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ವೈದೇಹಿ ಅಥವಾ ಎಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ ಅವರಂತಹ ಹಿರಿಯ ಚಿಂತಕರ ಆಲೋಚನಾ ಧಾಟಿಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೀಲ್ಸ್, ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮರುಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಭಾಷಾ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕೆಲವು ಲಿಂಗಸೂಚಕ ನಿಂದನಾ ಪದಗಳು ಅಥವಾ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಸೈಬರ್ ಜಗತ್ತಿನ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 'ಕೀಬೋರ್ಡ್ ವಾರಿಯರ್ಸ್' ಆಗಿ ಬದಲಾಗಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯ ಒಳಗಿರುವ ಪುರುಷಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲವರ ಸೊತ್ತಲ್ಲ, ಅದು ಕನ್ನಡದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಕನ್ನಡ ವ್ಲಾಗಿಂಗ್ (Vlogging) ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು

ಕರ್ನಾಟಕವು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ (IT) ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು 'ಭಾರತದ ಸಿಲಿಕಾನ್ ವ್ಯಾಲಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬಂಧಿಸಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್, ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳ ಆಗಮನವು ಈ ಭೌತಿಕ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸೈಬರ್‌ಸ್ಪೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ:

- **ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವ:** ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ–ಧಾರವಾಡಗಳಂತಹ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಐಟಿ ಮತ್ತು ಐಟಿಇಎಸ್ (IT/ITeS) ವಲಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

- **ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ:** ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳಾಗಿ, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಾಯಕಿಯರಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ:** ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಧ್ವನಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.
- **ಫ್ಲೆಕ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಮತ್ತು ವರ್ಕ್ ಫ್ರಮ್ ಹೋಮ್:** ಗೃಹಕೃತ್ಯ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಬದುಕನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಲು ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜೂಮ್, ಮೈಕ್ರೋಸಾಫ್ಟ್ ಟೀಮ್ಸ್, ಕ್ಲೌಡ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು) ನೆರವಾಗಿವೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ತೊರೆಯುವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ.
- **ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಚಳವಳಿ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳಾ ಲೇಖಕಿಯರು, ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಎಕ್ಸ್ (ಟ್ವಿಟರ್), ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್ ಮೂಲಕ 'MeToo' ನಂತಹ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಚಲಾಯಿಸಿದ ರೀತಿ.
- **ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕೇವಲ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಕೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದು ಮೊಬೈಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಿರು-ಉದ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.
- **ಸ್ತ್ರೀಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಜೀವಿನಿ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು:** ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ಇಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು 'ಭೀಮ್ ಯುಪಿಐ' (BHIM UPI), ಗೂಗಲ್ ಪೇ, ಮತ್ತು ಫೋನ್ ಪೇ ಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸು ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಅಲೆಯುವ ಅವರ ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡಿದೆ.
- **ಇ-ಕಾಮರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ:** ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆಗಳು, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಆಟಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಮಲೆನಾಡಿನ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರು ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ (WhatsApp Business), ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಇ-ಕಾಮರ್ಸ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಆಶಯದಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ

ಪುರುಷಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೈಬರ್ ಸವಾಲುಗಳು

ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ 'ವರ್ಚುವಲ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ'ವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

- **ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೊಸ ಮಾಧ್ಯಮ:** ಹಿಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂಪಾದಕರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್ (ಟ್ವಿಟರ್) ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಶಾರೀರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಲೋಚನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನೇರವಾದ ದಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- **ಡಿಜಿಟಲ್ ಆಕ್ಟಿವಿಸಂ (Digital Activism):** ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ #MeToo ಚಳವಳಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಚಲನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ಕನ್ನಡದ ನಟಿಯರು, ಲೇಖಕಿಯರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮಗಾದ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಹಿ ಸಂಗ್ರಹ ಅಭಿಯಾನಗಳು (Change.org ನಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ.
- **ಕನ್ನಡ ವ್ಲಾಗಿಂಗ್ (Vlogging) ಮತ್ತು ವಿಷಯ ನಿರ್ಮಾಣ:** ಯುಟ್ಯೂಬ್ (YouTube) ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಅರೆ-ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಂಟೆಂಟ್ ಕ್ರಿಯೇಟರ್ಸ್ (Content Creators) ಆಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಕಲಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದೆ.
- **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರವೇಶ:** ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ದೂರದ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳು (MOOCs, Coursera, Swayam) ಮತ್ತು ಯುಟ್ಯೂಬ್ ಶಿಕ್ಷಣ ವಾಹಿನಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಾದ KAS, IAS ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ

ಉಳಿದಿಲ್ಲ; ಅದು ಮಹಿಳೆಯರ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸೈಬರ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಕೊರತೆ ದೊಡ್ಡ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸೈಬರ್ ಕಾನೂನುಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷ ಮಾನಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ತಲುಪಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಸೈಬರ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದದ ಆಶಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಹರಾವೇ, ಡೊನ್ನಾ, (1985), ಎ ಸೈಬರ್ಗ್ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೋ, ಸ್ಯಾನ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ: ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಎಜುಕೇಶನ್.
2. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ, (2024), ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ (2024–25), ಬೆಂಗಳೂರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲಾತಿ ಬ್ಯೂರೋ (NCRB), (2024), ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳು, ನವದೆಹಲಿ: ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ (ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ).
4. ಪ್ಲಾಂಟ್, ಸ್ಯಾಡಿ, (1997), ಝೀರೋಸ್ ಅಂಡ್ ಒನ್ಸ್: ಡಿಜಿಟಲ್ ವುಮೆನ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನೋ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಲಂಡನ್: ಫೋರ್ತ್ ಎಸ್ಟೇಟ್.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.